

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____ Юлія КОЛОМІЄЦЬ

" ____ " _____ 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

культурології

Протокол № ____ від " ____ " _____ 2026 р.

Завідувач кафедри

_____ Ірина МАЙДАНЮК

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Захист і карантин рослин»

_____ Піковський Мирослав Йосипович

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЕТНОКУЛЬТУРОЛОГІЯ

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність Н1 Агронімія

Освітня програма Захист і карантин рослин

Факультет Захисту рослин, біотехнологій та екології

Розробник: Майданюк І.З., д.філос.н., проф., Пузиренко Я.В., к.філол.н., доц.,

Сидоренко І.Г., к.філос.н., доц., Головата Н.А., к.іст.н.

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Етнокультурологія є обов'язковою складовою освітньої програми з захисту і карантину рослин у рамках підготовки бакалаврів, яка спрямована на формування у студентів глибокого розуміння етнокультурних особливостей різних регіонів та народів, їх впливу на національну свідомість. У процесі вивчення розглядаються історичні та сучасні особливості культурних традицій, етнічних особливостей, мовних аспектів. Дисципліна сприяє формуванню у студентів розуміння традиційних знань українського народу про землеробство, рослинництво, природокористування та екологічну культуру. Вивчення етнокультурних практик дає змогу усвідомити історично сформовані способи взаємодії людини з природою, роль рослин у господарстві, побуті, обрядах і народній медицині, а також виховує повагу до національної спадщини, екологічну свідомість і професійну етику майбутнього фахівця.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність	Н1 Агрономія
Освітня програма	Захист і карантин рослин
Факультет/ННІ	Захисту рослин, біотехнологій та екології

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Семестр	1	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у виробленні у здобувачів вищої освіти системного уявлення про етнокультуру як складову національної духовної спадщини, закономірності її розвитку, збереження та трансформації, а також у вихованні поваги до українських культурних традицій, національної ідентичності та культурного різноманіття; формуванні у студентів системних знань про історичний розвиток і сучасні особливості етнокультурних процесів, здатності аналізувати культурну різноманітність та враховувати етнокультурний аспект у питаннях захисту і карантину рослин, а також у розвитку навичок застосування етнокультурних підходів у практичній діяльності.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Етнокультурологія» (за їх наявності) ОК04 Основи національного спротиву, ОК05 Історія української державності

Набуття компетентностей

ЗК13 — Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання

ПРН1 — Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

ПРН15 — Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Культура і етнос. Основні поняття етнокulturології.												
Тема 1. Культура і етнос. Основні поняття етнокulturології. Гендер та етнокulturaю	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокultura.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 1	4	0	0	4	20	28	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Народна творчість												
Тема 1. Українська народна матеріальна культура	3	-	-	3	10	16	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська народна духовна культура.	3	-	-	3	10	16	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	6	0	0	6	20	32	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури												
Тема 1. Українська архітектура та образотворче мистецтво	2	-	-	2	8	12	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Українська музична і театральна культура	2	-	-	2	6	10	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Українська література	1	-	-	1	6	8	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	5	0	0	5	20	30	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	15	60	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Культура і етнос. Основні поняття етнокulturології. Гендер та етнокulturaю	2
2	Тема 2. Українська етнічна і національна культура. Мова та етнокultura.	2
3	Тема 3. Українська народна матеріальна культура	3
4	Тема 4. Українська народна духовна культура.	3
5	Тема 5. Українська архітектура та образотворче мистецтво	2
6	Тема 6. Українська музична і театральна культура	2
7	Тема 7. Українська література	1
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Основні поняття етнокulturології.	2
2	Українська етнічна і національна культура	2
3	Українська народна матеріальна культура	3
4	Українська народна духовна культура	3
5	Українська архітектура та образотворче мистецтво	2
6	Українська музична і театральна культура	2
7	Українська література	1
Всього годин		15

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Культура і етнос. Історико-географічне районування культур	10
2	Українська етнічна і національна культура. Український менталітет	10
3	Українська народна матеріальна культура. особливості етнічних регіонів	10
4	Українська народна духовна культура. Особливості етнічних регіонів.	10
5	Українська архітектура і образотворче мистецтво	8
6	Українське музичне і театральне мистецтво	6
7	Українська література	6

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Презентація проекту
- Есе
- Усне або письмове опитування
- Співбесіда
- Тестування
- Контрольна робота

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Лекція
- Командна робота
- Практичне заняття
- Гейміфіковане навчання

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Культура і етнос. Основні поняття етнокультурології.		
Практична робота. Вивчення основних понять етнокультурології	ПРН 1, ПРН 15. Модуль спрямований на ознайомлення з основними поняттями етнокультурології, історико-географічним районуванням культур, а також українською етнічною та національною культурою і менталітетом. Здобувачі здобудуть знання про культурну різноманітність, етнічні регіони України та їх особливості, а також сформулюють уявлення про роль етнокультурних чинників у сучасному суспільстві.	40

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Культура і етнос. Історико-географічне районування культур		10
Самостійна робота. Українська етнічна і національна культура. Український менталітет		10
Практична робота. Українська етнічна та національна культура		40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Народна творчість		
Самостійна робота. Українська народна матеріальна культура. Особливості етнічних регіонів	ПРН 1, ПРН 15. Модуль присвячений вивченню української народної матеріальної і духовної культури, особливостей етнічних регіонів. Здобувачі ознайомляться з традиційними ремеслами, видами декоративно-вжиткового мистецтва, звичаями та обрядами, що формувалися в різних регіонах України, та їх значенням для національної ідентичності.	10
Самостійна робота. Українська народна духовна культура. Особливості етнічних регіонів		10
Практична робота. Українська народна матеріальна культура		40
Практична робота. Українська народна духовна культура		40
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Види і жанри сучасної української культури		
Самостійна робота. Українська архітектура і образотворче мистецтво	ПРН 1, ПРН 15. Модуль охоплює вивчення видів та жанрів української культури, зокрема архітектури, образотворчого мистецтва, музики, театру та літератури в їх історичному розвитку. Здобувачі ознайомляться з основними тенденціями розвитку української культури, її сучасними формами та особливостями, що сприяють формуванню національної ідентичності в сучасних умовах.	10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Українське музичне і театральне мистецтво		10
Самостійна робота. Українська література		10
Практична робота. Українська архітектура і образотворче мистецтво		25
Практична робота. Українське музичне і театральне мистецтво		25
Практична робота. Українська література		20
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП

України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1388>);

-Методичні рекомендації для вивчення теми «Матеріальна культура українського народу (українське народне декоративно-вжиткове мистецтво та художні ремесла. Види та жанри)» у курсі «Етнокультурологія»/ Майданюк І.З., Пузиренко Я.В., Firefox <https://my.nubip.edu.ua/teacher/working-educational-program/add-pr...> Стр. 8 из 10
22.06.2026, 11:04 Сидоренко І.Г. – Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. 2025. – 53 с.;

-Етнокультурологія: Словник-довідник / Автор- укладач Л.М. Маєвська. — Житомир: ЖДУ, 2021. — 392 с.;

-Етнічний довідник: Поняття та терміни / Під заг. ред. В.Євтуха //http://www.socd.univ.kiev.ua/PUBLICAT/SOC/YEVTUKH/index.htm.;

-Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / укл. Г. А. Сигида. – Запоріжжя : НУ«ЗП», 2020. – 82 с.;

-Культура і побут населення України: Навч. посібник / В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх, В. Ф. Горленко та ін. — 2-е вид., доп. та перероб. — К.: Либідь, 2023. — 288 с.;

-Культурологія. Навчальний посібник. За ред І.З.Майданюк. - Київ,НУБіП України, 2021.;

-Культурологія : підручник. – Одеса : Університет Ушинського, 2023. – 433 с;

-Українське народознавство: Навч. посібник / За ред. С. П. Павлюка; Передмова М. Г. Жулинського. — 3-є вид., випр. — К.: Знання, 2020. — 568 с.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Гай-Нижник, П. Українська національна ідея: соборні чинники та визначальні засади. Трансформація української національної ідеї. – Київ : Наш формат, 2019. – С. 143–171.
2. Данилюк, І., Курапов, А., Ягіяєв, І. Етнокультурна психологія. Історія та сучасність : монографія. – Київ : АртЕк, 2019. – 432 с.
3. Гурова, І. В., Хрипко, С. А. Етнокультурологія : навч.-метод. посіб. для підготовки студентів за спец. 034 Культурологія. – Київ : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. – 262 с.
4. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. — К.: Довіра, 2022. — 414 с.
5. Вовк Х. К. Студії з української етнології та антропології. — К.: Мистецтво, 2021. — 336 с.
6. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Експедиції. Торгівля. Утопії / за ред.

- У. Еко ; пер. з італ. О. В. Сминтини, С. А. Кулініч. – Харків : Фоліо, 2020. – 700 с.
7. Лозко Г. С. Українське народознавство. — К.: Зодіак-ЕКО, 2021. — 368 с.
 8. Людина і культура / за ред. Д. Шевчука. – Острог : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2019. – 224 с
 9. Мала енциклопедія етнодержавознавства / НАН України. Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. Під ред. Ю.І.Римаренка та ін. — К.: Довіра — Генеза, 2016. — 942с
 0. Історія української культури : у 5-ти т. / гол. ред. Б. Є. Патон. Київ : Наукова думка, 2000–2013
 1. Попович, М. В. Нарис з історії культури України. Київ : АртЕк, 2022
 2. Наталка Лещенко. Українська культура.- Харків: Клуб сімейного дозвілля, 201
 3. Савчук Б. Українська етнологія: Навчальний посібник — Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2014. — 56
 4. Скуратівський В. Т. Місяцелік: Український народний календар. — К.: Мистецтво, 2022. — 208 с.
 5. Степико М. Буття етносу: витоки, сучасність, перспективи (філософсько-методологічний аналіз). — К.: Товариство "Знання", КОО, 2019. — 251с
 6. Українська минувшина: Ілюстрований етнографічний довідник. — 2-е видання / А.П.Пономарьов, Л.Ф.Артюх, Т.В.Косміна та ін. — К.: Либідь, 2020. — 256с.